

Sääntömuutosten esittely

Saatteeksi

Puoluehallitus päätti kokouksessaan 7.11.2009 asettaa sääntötyöryhmän ja antaa sille toimeksiannoksi valmistella esitys puolueen sääntöihin tehtävistä muutoksista.

Työryhmän tuli erityisesti käsitellä puolueen strategiasta nousevat mahdolliset sääntömuutostarpeet sekä jo edellisen sääntötyöryhmän käsittelemät puoluekokouksen uudistustarpeet. Lisäksi työryhmälle annettiin oikeus esittää muitakin tarpeelliseksi katsomiaan muutoksia sääntöihin.

Työryhmän tuli jättää esityksensä puoluehallitukselle maaliskuun alkuun mennessä. Työryhmä työskenteli tämän mukaisesti ja päätti työnsä 26.2.

Puoluehallitus käsitteli sääntömuutoksia kokouksissaan 27.3. ja 16.4. Hallitus teki joitakin täydennyksiä työryhmän pohjaesitykseen ja päätti esittää sääntömuutoksia puoluekokouksen hyväksyttäväksi.

Tässä dokumentissa esitellään kattavasti muutokset, joita puoluehallitus esittää tehtäväksi puolueen sääntöihin. Tätä dokumenttia täydentävät:

- Tärkeimmän muutoksen, eli puoluekokousedustajien määräytymisperusteiden muuttamisen (sääntömuutos 1), tarkempi esittely (diashow, saatavilla puoluekokouksen verkkosivuilta osoitteesta www.vihreat.fi/puoluekokous).
- Muiden sääntömuutosten (2-9) lyhyt esittely (diashow, saatavilla puoluekokouksen verkkosivuilta osoitteesta www.vihreat.fi/puoluekokous)
- Esitys puolueen uusiksi säännöiksi (varsinainen sääntöteksti, mukana vertailu nykyisiin sääntöihin, saatavilla tämän dokumentin lopussa).

Esitettävät sääntömuutokset

1. Puoluekokousedustajien määräytymisperusteiden muuttaminen

1.1 Vakioidaan puoluekokouksen koko, jaetaan edustajapaikat jäsenmäärien mukaan

Ongelma: Puolueen kasvaessa puoluekokousedustajien määrä – joka perustuu yhdistysten ja jäsenten määrään ja voi periaatteessa kasvaa rajattomasti – on kasvanut niin suureksi, että puoluekokouksen järjestäminen puolueen nykyisillä resursseilla ja eri puolilla maata on muuttunut vaikeaksi ja vaikeutuu jatkuvasti lisää. Pelkästään nykyisellä puolueen kasvuvauhdilla vuoden 2015 puoluekokouksessa tulisi olemaan yli 700 äänivaltaista kokousedustajaa.

Esitys: Vakioidaan puoluekokouksen koko tiettyyn edustajamäärään, joka olisi 400 edustajaa. Tämä tekisi mahdolliseksi puoluekokouksen järjestämisen vastaisuudessakin monilla eri paikkakunnilla eri vaalipiireissä puolueen käytävissä olevilla resursseilla. Nämä edustajapaikat jakautuisivat puolueen sisällä piireille, liitoille ja valtakunnallisille yhdistyksille niiden jäsenmäärien mukaan. Piirin, liiton ja valtakunnallisten yhdistysten ”konsernin” sisällä paikat jaettaisiin jäsenyhdistysten kesken niiden jäsenmäärien suhteessa.

Huom! Jokaiselle yhdistykselle ei voida taata automaattista puoluekokouspaikkaa, koska silloin tulisi vastaan mahdoton tilanne: jos esim. piirillä olisi 10 paikkaa ja 11 yhdistystä, ei voi olla niin,

että jokainen yhdistys saa paikan! Lisäksi tämä olisi kannuste hajauttaa yhdistyskenttää (äänivallan maksimoimiseksi kannattaisi alkaa perustaa mahdollisimman monta mahdollisimman pientä yhdistystä, joista jokainen saisi kuitenkin yhden paikan), millaista ei liene syytä luoda.

Yhdistys, joka kuuluu sekä piiriin että liittoon, lasketaan, kuten nykysäännöissämme, vain liiton, ei piirin jäsenyhdistykseksi. Näin ViNOn ja Vihreiden Naisten yhdistykset eivät saa tuplaedustusta.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 21 §:ään.

1.2 Luodaan tasoituspaikkajärjestelmä pienten piirien hyväksi

Ongelma: Nykyjärjestelmää ei ole rakennettu suosimaan pieniä piirejä, vaan pieniä yksittäisiä yhdistyksiä. Kaksi jäsenmäärältään samankokoista pientä piiriä ovat voineet saada aivan eri määrän edustajia, jos toisessa on monta hyvin pientä yhdistystä ja toisessa vain muutama, mutta keskikokoinen.

Jos paikat jaetaan suoraan jäsenmäärien suhteessa, kuten kohdassa 1.1 esitetään, tämä ongelma poistuu ja kaikki piirit ovat samalla viivalla: kaikki jäsenet lasketaan samanarvoisina. Puolueen sisäisen solidaarisuuden edistämiseksi olisi kuitenkin hyvä, että olisi jokin tasoitusjärjestelmä, joka maltillisesti suosisi pieniä piirejä ja toisi progressiivisen elementin mukaan: pienet saavat jonkin verran enemmän edustusta suhteessa jäsenmääräänsä ja suuret vastaavasti vähemmän.

Esitys: Jaetaan yksi tasoituspaikka joka piirille ja liitolle ”omaksi” paikaksi, ja vasta tämän jälkeen jaetaan loput paikat jäsenmäärien suhteessa. Tämä toimii tasoittajana pienten piirien hyväksi.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 21 §:ään.

1.3 Taataan jokaiselle piirille vähintään 5 paikkaa

Ongelma: Kohdassa 1.1 esitetystä mallista ei lähtökohtaisesti ole määritelty edustajien vähimmäismäärää, joten teoriassa jonkin piirin edustajamäärä voisi pudota liian pieneksi.

Malli on sinänsä tasapuolinen pieniä ja suuria piirejä kohtaan. Puoluekokousedustajien määrän kasvattaminen ei siinä riipu lukumäärällisestä kasvusta, vaan suhteellisesta: ne saavat lisää edustajia, jotka kasvavat nopeammin kuin puolue keskimäärin.

Esimerkki: Jos pieni, 100 jäsenen piiri saa 20 jäsentä lisää (+20% kasvu), ja koko puolue kasvaa samana aikana +15%, kyseinen piiri saa lisää edustajia. Vastaavasti jos suuri, 1000 jäsenen piiri, saisi samana aikana 100 jäsentä lisää (+10%), se menettäisi edustajia, koska se on kasvanut hitaammin kuin puolue keskimäärin. Eli vaikka suuri piiri sai lukumäärällisesti enemmän jäseniä kuin pieni, sen edustajamäärä pienenee.

Lienee kuitenkin syytä varmistaa, että minkään piirin edustajamäärä ei voi pudota alle minimiksi arvioidun 5 edustajan. Liittojärjestöille ei vastaavaa takuupaikkajärjestelmää voitane luoda, koska siinä missä piirien määrä on vakio (14 kpl), liittojärjestöjä voitaisiin perustaa periaatteessa rajattomasti, eikä ole tarkoituksenmukaista, että jokainen, pieninkin, aloitteleva puolueen jäsenliitto saisi heti 5 paikkaa jäsenmäärästään riippumatta.

Esitys: Taataan jokaiselle piirille vähintään 5 paikkaa.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 21 §:ään.

1.4 Korjataan kannusteet hajauttaa yhdistyskenttää ja poistetaan tuplajäsenten tuplaäänivalta

Ongelma: Nykyinen puoluekokousedustajien määräytymistapa kannustaa a) hajauttamaan yhdistyskenttää (äänivallan maksimoimiseksi kannattaisi periaatteessa perustaa mahdollisimman monta mahdollisimman pientä yhdistystä), mikä rankaisee järjestökentän vahvistamisesta (esim.

muutaman pienen yhdistyksen yhdistämisestä vahvemaksi järjestöksi) ja b) keräämään lisää äänivaltaa siten, että jäsenet liittyvät moneen yhdistykseen yhtäaikaa, mikä johtaa siihen, että toiset henkilöjäsenet ovat ”äänivaltaisempia” kuin toiset.

Kohdassa 1.1 kuvattu uudistus ratkaisee jo ongelman (a) ja lieventää ongelmaa (b). Jäljelle jäävät sellaiset tuplajäsenet, jotka kuuluvat sekä piiriin että liittoon (tai kahteen piiriin tai piiriin/liittoon ja valtakunnalliseen henkilöjäsenyhdistykseen).

Olisikin reilua, että jokainen jäsen olisi yhtä arvokas puoluekokousedustusta laskettaessa, riippumatta siitä, moneenko järjestökokonaisuuteen kuuluu. Jäsenten tasapuolinen kohtelu voitaisiin parhaiten varmistaa siten, että jokainen jäsen lasketaan samanarvoisena (yhtenä) jäsenenä puoluekokousedustukseen, ja jos hän kuuluu useampaan järjestökokonaisuuteen, hänet ”jaettaisiin” näiden kesken.

Tällöin (1) jokainen jäsen hyödyttäisi jokaista järjestöään ainakin jonkin verran, (2) kaikki jäsenet olisivat vaikutukseltaan samanarvoisia.

Esitys: Säädetään, että jos jäsen kuuluu kahteen järjestökokonaisuuteen (esim. piiriin ja liittoon, kahteen piiriin, piiriin ja valtakunnalliseen henkilöjäsenyhdistykseen tai liittoon ja valtakunnalliseen henkilöjäsenyhdistykseen), hänet lasketaan 1/2-jäsenenä kummankin hyväksi. Kolmeen kuuluva lasketaan vastaavasti 1/3-jäsenenä jne.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 21 §:ään.

1.5 Mahdollistetaan äänivallan siirto paikallisyhdistykseltä piirille

Ongelma: Nykytilanteessa monet pienet yhdistykset jättävät äänivaltansa käyttämättä, ts. eivät lähetä lainkaan edustajaa puoluekokoukseen.

Esitys: Tehdään säännöissä mahdolliseksi, että paikallisyhdistys voi siirtää edustajapaikkansa piiriin (tai liiton) täytettäväksi, jolloin piiriin/liiton äänivaltaa ei mene hukkaan.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 21 §:ään.

2. Puoluekokouksen ja puoluevaltuuskunnan työnjaon päivittäminen

Ongelma: Puolueen strategian myötä puolueelle on tullut uusia dokumentteja, joita nykysäännöt eivät tunne: itse strategia sekä nelivuotiskaudeksi laadittava poliittinen ohjelma. Nämä tulisi kirjata sääntöihin.

Toisaalta toimintasuunnitelman ja budjetin luonne muuttuu strategian johdosta: niistä tulee luonteeltaan puoluekokouksen hyväksymän strategian toimeenpanoa. Käytäntö on myös osoittanut, että puoluekokous on tarpeettoman suuri foorumi toimintasuunnitelman ja budjetin käsittelyä varten. Ne hautautuvat aina isompien asioiden alle, eikä yli 400-päisellä kokouksella ole ollut mahdollista käydä niistä keskittyntä keskustelua. Puoluevaltuuskunta puoluekokouksen valitsemana, kenttää laajasti edustavana 40-henkisenä toimielimenä sen sijaan voisi olla sopiva toimielin käsittelemään toimintasuunnitelman ja budjetin.

Puoluekokouksella säilyvät kaikki tärkeimmät päätökset: periaateohjelma, poliittinen ohjelma, strategia sekä puoluejohdon (pj, vpj:t, puoluesihteerin, puoluehallitus, puoluevaltuuskunta) valinta.

Esitys: Samalla kun puoluekokouksen tehtäviin liitetään puolueen strategian ja poliittisen ohjelman hyväksyminen, siirretään toimintasuunnitelman ja talousarvion (ja vastaavasti toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen) hyväksyminen (sekä tilinpäätökseen liittyen tilintarkastajien valitseminen) puoluevaltuuskunnan tehtäviin

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen pykäliin 6 §, 17 § ja 19 §.

3. Sijaisen valitseminen puheenjohtajalle tai puoluesihteerille, puoluehallituksen täydentäminen kesken kauden

3.1 Väliaikaisen puheenjohtajan tai puoluesihteerin valitseminen, jos paikka jää odottamatta tyhjäksi

Ongelma: Säännöissä ei ole tällä hetkellä linjausta siitä, mitä tehdä, jos puheenjohtaja tai puoluesihteeri eroaa tai estyy pysyvästi tai tilapäisesti hoitamasta tehtäväänsä (esim. onnettomuuden tai sairauden vuoksi). Uuden puheenjohtajan tai puoluesihteerin voi valita vain puoluekokous. Ylimääräisen puoluekokouksen kutsuminen koolle on kuitenkin raskas ja hidas prosessi, joka kestää kauemmin kuin puolue voi olla ilman puheenjohtajaa tai puoluesihteerää.

Tarkoituksenmukaista olisi, että puoluevaltuuskunta, joka voidaan saada kohtuullisen nopeasti koolle ja joka edustaa laajasti kenttää, voisi valita väliaikaisen puheenjohtajan tai puoluesihteerin eronneen tilalle. Tämä olisi siis väliaikainen valinta, jonka toimikausi jatkuisi vain seuraavaan puoluekokoukseen – joko sääntömääräiseen tai ylimääräisenä koolle kutsuttuun.

Esitys: Lisätään sääntöihin määräykset väliaikaisen puheenjohtajan ja puoluesihteerin valitsemisesta:

- Jos puheenjohtaja tai puoluesihteeri eroaa tai muuttuu pysyvästi estyneeksi hoitamaan tehtäväänsä, puoluevaltuuskunta valitsee väliaikaisen puheenjohtajan tai puoluesihteerin, joka hoitaa tehtävää, kunnes seuraava puoluekokous (joko normaali tai ylimääräisenä koolle kutsuttu) valitsee pysyvämmän seuraajan.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 17 §:ään (kohta 6).

3.2 Puoluehallituksen täydentäminen kesken kauden

Ongelma: Yllä kuvattu koskee myös tilannetta, jossa puoluehallituksen jäsen tai varajäsen eroaa kesken kauden: tällöin kyseinen paikka pysyy tyhjänä aina seuraavaan puoluekokoukseen asti. Koska puoluehallituksen varapaikatkin ovat ankarien neuvottelujen tulosta, on ehkä kohtuutonta kyseisen paikan ”omistavaa” järjestöä kohtaan, että paikka voi olla tyhjillään jopa lähes puolet puoluehallituksen 2-vuotisesta toimikaudesta. (Näin tapahtuu, jos jäsen eroaa esim. valinnan jälkeisenä kesänä tai hiukan yli vuosi valinnan jälkeen, ts. kun ainoa valintojen välissä oleva puoluekokous on päättynyt.)

Olisikin hyvä jos puoluevaltuuskunta voisi myös tällaisessa tapauksessa täyttää tyhjillään olevan puoluehallituksen varsinaisen tai varapaikan. Tämä olisi vastaavalla tavalla väliaikainen valinta: valitun henkilön toimikausi jatkuisi vain seuraavaan puoluekokoukseen. Pääasia on kuitenkin, että puoluehallituspaikka ei jäisi pitkäksi aikaa tyhjilleen.

Puoluevaltuuskunnan itsensä osalta tilanne ei ole yhtä vakava: valtuuskunnan varajäsenet ovat selkeämmin ”vain” varajäseniä, jotka osallistuvat kokoukseen vain varsinaisen jäsenen ollessa estynyt. Valtuuskunnan kohdalla riittäneekin, että eroamistapaukset hoidetaan normaalisti varajäsenen turvin aina seuraavaan puoluekokoukseen asti.

Esitys: Lisätään sääntöihin määräykset puoluehallituksen täydentämisestä puoluekokousten välillä:

- Jos puoluehallituksen jäsen eroaa tai muuttuu pysyvästi estyneeksi hoitamaan tehtäväänsä, puoluevaltuuskunta valitsee hänen tilalleen väliaikaisen jäsenen, jonka kausi kestää siihen asti, kunnes seuraava puoluekokous (joko normaali tai ylimääräisenä koolle kutsuttu) täyttää paikan.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 17 §:ään (kohta 6).

3.3 Sijainen puheenjohtajalle tai puoluesihteerille tämän ollessa tilapäisesti estynyt

Ongelma: Puolueen säännöissä ei ole tällä hetkellä määräystä puheenjohtajan tai puoluesihteerin sijaisesta silloin, kun jompikumpi on tilapäisesti estynyt hoitamasta tehtäväänsä (esim. pitemmän ulkomaanmatkan tai vaikkapa sairaalahoidon takia).

Puheenjohtajan ollessa tilapäisesti estynyt on luontevaa, että hänen tehtäväänsä hoitaa joku varapuheenjohtajista. Säännöissä ei ole kuitenkaan määritelty varapuheenjohtajilla erityistä järjestystä ("1., 2. ja 3. varapuheenjohtaja"), eikä voida myöskään olettaa, että eniten ääniä saanut varapuheenjohtaja olisi automaattisesti sijainen. Puoluesihteerin varahenkilöstä säännöissä ei ole mitään määräyksiä.

Tällainen sijaisen määrittely tilapäisten esteiden ajaksi kuuluu luontevasti puoluehallituksen toimivaltaan, ja tämän mukaan on puolueessa toimittukin. Asiasta olisi kuitenkin hyvä saada sääntömääräys.

Esitys: Lisätään sääntöihin määräys, että puoluehallitus voi nimetä puheenjohtajalle tai puoluesihteerille sijaisen (joka olisi puheenjohtajan kohdalla joku varapuheenjohtajista ja puoluesihteerin kohdalla joku puolueen työntekijöistä), jos jompikumpi on tilapäisesti estynyt hoitamasta tehtäväänsä.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 14 §:ään (kohta 11).

4. Rotaatiosääntöjen tarkistaminen

4.1 Rotaatiosäännön ulottaminen varajäseniin

Ongelma: Puoluehallituksen ja -valtuuskunnan varajäsenenä voi olla vaikka kuinka pitkään yhtäjaksoisesti. Tämä ei ole sopusoinnussa rotaatioperiaatteen tarkoituksen kanssa. Asia koskee erityisesti puoluehallituksen varajäseniä, jotka osallistuvat yleensä kokouksiin aktiivisesti, mutta sääntöjen yhtenäisyyden kannalta lienee luontevaa, että hallitusta ja valtuuskuntaa koskevat tässäkin asiassa samat periaatteet.

Esitys: Lisätään sääntöihin määräykset, että:

- varajäsenenä voi olla enintään kaksi täyttä toimikautta peräkkäin (estää "ikuiset varajäsenet")
- vara- ja varsinaisena jäsenenä voi olla enintään neljä täyttä toimikautta peräkkäin (estää ikuiset "1 vuosi varana – 1 vuosi varsinaisena – 1 vuosi varana – 1 vuosi varsinaisena" -kaudet).

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen pykäliin 13 § ja 16 §.

4.2 1-vuotisten kausien rotaatiosääntö

Ongelma: Säännöissä on määrätty perättäisten kausien maksimimäärä luottamustehtävissä, joihin puoluehallitus (tai eduskuntaryhmä) nimeää puolueen edustajat. Kuitenkin sääntö puuttuu sellaisilta toimielimeltä, joiden kausi on 1-vuotinen (näitä ovat lähinnä joidenkin valtionihtiöiden hallintoneuvostopaikat).

Esitys: Lisätään puuttuva määräys (lihavoituna):

- jos luottamushenkilön kausi on vaalikauden mittainen, voidaan sama edustaja nimetä korkeintaan kahdelle täydelle kaudelle peräkkäin (kahdeksan vuotta),
- jos luottamushenkilön kausi on kahden vuoden pituinen, voidaan sama edustaja nimetä korkeintaan kolmelle täydelle kaudelle peräkkäin (kuusi vuotta),

- jos luottamushenkilön kausi on vuoden pituinen, voidaan sama edustaja nimetä korkeintaan neljälle täydelle kaudelle peräkkäin (neljä vuotta)”

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 14 §:ään.

4.3 Puoluesihteerille rotaatio

Ongelma: Puoluesihteeriksi on puolueen keskeinen poliittinen luottamushenkilö, jolla on puoluekokouksen mandaatti. (Puoluesihteeriksi ei siis ole työntekijä, eikä hänellä ole työsopimusta.) Toisin kuin muilla luottamushenkilöillä, puoluesihteerin kausia ei kuitenkaan ole rajattu.

Rotaation tarkoitus on estää ylipyöräily kaudet ja taata vaihtuvuus keskeisissä tehtävissä. Tämä toteutuisi parhaiten siten, että myös puoluesihteerillä olisi säännöissä määrätty raja toimikausille. Koska on jossain määrin vaikea perustella, miksi puoluesihteerinä tulisi voida olla pitempään kuin jopa puolueen puheenjohtajana, rajaus olisi luontevasti sama kuin puolueen puheenjohtajalla: kolme täyttä kautta, ts. kuusi vuotta.

Esitys: Asetetaan puoluesihteerille sama toimikausien rajaus kuin puolueen puheenjohtajalle: enintään kolme täyttä kahden vuoden toimikautta peräkkäin.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 20 §:ään.

5. Jäsenäänestyksen säädösten päivittäminen

5.1 Äänivalta vain jäsenmaksun maksaneille jäsenille

Ongelma: Puolueen säännöissä ei ole määrätty, että neuvoo-antavassa jäsenäänestyksessä (ja eduskuntavaalien ehdokasasettelun jäsenäänestyksessä) olisivat äänioikeutettuja vain jäsenmaksun maksaneet henkilöjäsenet. Tämä on ristiriidassa sääntöjen peruslinjan kanssa; esimerkiksi puoluekokousedustajien määräytymisperusteena on nimenomaisesti jäsenmaksun maksaneiden henkilöiden määrä.

Esitys: Määritellään, että jäsenäänestyksissä äänioikeutettuja ovat jäsenmaksun maksaneet henkilöjäsenet.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen pykäliin 28 § ja 33 §.

5.2 Ketkä voivat vaatia neuvoo-antavan jäsenäänestyksen?

Ongelma: Nykysäännöissä määrätään, että neuvoo-antava jäsenäänestys on pantava toimeen, jos sitä vaatii ”vähintään kolme valtakunnallista tai viisi paikallisyhdistystä, joilla on yhteensä vähintään 50 jäsentä” tai ”vähintään kolme piirijärjestöä”. Puolueen jäsenmäärän ja piirijärjestöjen merkityksen kasvaessa tähän on muodostunut epäsuhta: piirien on vaikeampaa vaatia jäsenäänestystä kuin valtakunnallisten tai paikallisyhdistysten.

Esitys: Muutetaan kriteerejä siten, että neuvoo-antavan jäsenäänestyksen vaatimiseen riittää kaksi piirijärjestöä tai ”viisi yhdistystä, joilla on yhteensä vähintään 100 jäsenmaksun maksanutta jäsentä”.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 33 §:ään.

6. Nimenkirjoitusoikeuden tarkistaminen

Ongelma: Tällä hetkellä puolueen nimen kirjoittavat joku puheenjohtajistosta yhdessä jonkun puolue toimiston toimihenkilön (puoluesihteerin, järjestösihteerin, hallintosihteerin tai

toimistopäällikkö) kanssa. Puolueen pitäisi kuitenkin kyetä rutiininomaisesti allekirjoittamaan papereita osana normaalia työskentelyä (eri viranomaisille, yhdistysrekisterille, pankille jne.), ja puheenjohtajiston kiireiden vuoksi on usein vaikea saada puheenjohtajiston jäsentä nopeasti paikalle suorittamaan allekirjoitus.

Olisikin tarpeen, että paperien allekirjoittaminen puolueen puolesta olisi hieman helpompaa, käytännössä varmaankin niin, että puoluesihteerille voisi myös yksin suorittaa allekirjoituksen. Asia olisi kuitenkin hyvä pitää luottamushenkilöiden kontrollissa, jolloin luontevasti puoluehallitus voisi päättää tämän nimenkirjoitusoikeuden luovuttamisesta tai poistamisesta puoluesihteerille (tai jossain tilanteessa muullekin puolue toimiston työntekijälle).

Puoluehallitus voi sisäisellä ohjeella täsmentää, missä asioissa esim. puoluesihteerille tämän jälkeen saa käyttää nimenkirjoitusoikeuttaan. Sääntöihin tällaista rajoitusta ei kuitenkaan voi laillisesti kirjata, mutta toimihenkilö, joka ylittää puoluehallituksen määrittämän edustusvaltansa rajan, on vahingonkorvausvelvollinen, joten tällaista sisäistä ohjetta voitaneen pitää riittävänä rajauksena.

Lisäksi nimenkirjoitusoikeuspykälässä mainittu lista puolueen työntekijöistä, joilla on oikeus nimenkirjoitukseen yhdessä puheenjohtajiston kanssa (hallintosihteerille, järjestösihteerille, toimistopäällikkö) on nimikkeiden osalta vanhentunut: puolueella ei ole ollut toimistopäällikköä enää pitkään aikaan. Asia voidaan ratkaista muuttamalla sääntöjä aina kun toimiston työntekijöiden nimikkeet muuttuvat, mutta kestävämpi ratkaisu lienee muuttaa kohta siten, että puoluehallitus erikseen päättää, keillä toimiston työntekijöillä (kulloisestakin nimikkeestä riippumatta) on nimenkirjoitusoikeus yhdessä puheenjohtajiston kanssa.

Esitys: Annetaan puoluehallitukselle oikeus määrätä ns. määrätty nimenkirjoittaja, joka voi yksin suorittaa puolueen allekirjoituksen, ja korvataan säännöissä mainitut puolue toimiston työntekijöiden nimikkeet (järjestösihteerille, hallintosihteerille, toimistopäällikkö) yleismääräyksellä ”puoluehallituksen nimeämä puolue toimiston työntekijä”.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 5 §:ään.

7. Aloiteoikeuden tarkistukset

7.1 Yksi aloite per kolme henkilöjäsentä

Ongelma: Sääntöjen mukaan henkilöjäsenillä on oikeus tehdä aloitteita, ja näin halutaan olevan edelleenkin. Yksi henkilö voisi kuitenkin teoriassa tehtailla kymmenittäin aloitteita ja puoluehallituksen ja -kokouksen olisi tällöin sääntöjen mukaan käsiteltävä ne kaikki. Tämä on toistaiseksi vain teoreettinen ongelma, mutta voisi olla tarkoituksenmukaista säätää, että aloitteen tekemiseen tarvittaisiin yhden sijasta kolme henkilöjäsentä, ja nämä voisivat tehdä omissa nimissään yhden aloitteen per puoluekokous.

Rajaus ei koskisi edelleenkään yhdistyksiä, joten yksi vihreä yhdistys voi tehdä useamman aloitteen. Jos henkilöjäsenellä on useampi aloiteidea ja aloitteet ovat hyviä, voi olettaa hänen saavan oman yhdistyksensä kannattamaan niitä, jolloin aloitteet – joita voi tällöin yhä olla kuinka monta tahansa – tulevat yhdistyksen esittämänä.

Esitys: Lisätään aloitteita koskevaan kohtaan määräys, että aloitteen voi tehdä kolme henkilöjäsentä yhdessä, ja kukin henkilöjäsen voi osallistua vain yhden tällaisen aloitteen jättämiseen. Yhdistyksillä säilyisi rajoittamaton aloiteoikeus.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 24 §:ään.

7.2 Europarlamenttiryhmä ja eduskuntaryhmä

Ongelma: Säännöissä on tällä hetkellä määritelty, että aloiteoikeus on eduskuntaryhmällä ja yksittäisellä europarlamentin jäsenellä. Tämä on hiukan ristiriitaista: loogista olisi, että aloiteoikeus olisi joko kullakin yksittäisellä edustajalla (niin eduskunnassa kuin europarlamenttissakin) tai ryhmällä kollektiivina (niin eduskunnassa kuin europarlamenttissakin). Koska yksittäiset edustajat ovat yleensä myös puolueen jäseniä, heillä on jo siinä roolissa aloiteoikeus. Niinpä olisikin loogista, että säännöissä annettaisiin vielä aloiteoikeus puolueen eduskunta- ja europarlamenttiryhmälle.

Esitys: Määritellään, että Vihreän liiton eduskuntaryhmällä ja europarlamenttiryhmällä (”Vihreän liiton valtuuskunta Euroopan parlamentissa”) on molemmilla aloiteoikeus.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 24 §:ään.

7.3 Aloitteiden deadline

Ongelma: Aloitteiden jättämisen takaraja on määritelty säännöissä epätarkasti, jolloin ei ole ollut aivan selvää, onko deadline perjantaina, maanantaina vai viikonloppuna.

Esitys: Täsmennetään aloitteiden deadline 54 vuorokauteen ennen puoluekokousta, mikä tarkoittaa 8 viikkoa ennen puoluekokousta olevan viikonlopun jälkeistä maanantaina.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 24 §:ään.

8. Täydennetään puoluehallituksen tehtäviä

Ongelma: Puoluehallituksen tehtävistä on puuttunut kaksi mainintaa, jotka vastaavat vallitsevaa käytäntöä, mutta ovat puuttuneet säännöistä.

Esitys: Lisätään kaksi mainintaa puoluehallituksen tehtäviin

- puoluehallitus voi päättää lainan ottamisesta ja takauksen antamisesta (näin on tähän astikin ollut, mutta asia on hyvä lisätä sääntöihin, koska pankkien kanssa on tullut kiistaa hallituksen toimivallasta asiassa)
- puoluehallitus vahvistaa piirijärjestöt (säännöt määrittävät joka tapauksessa, että piirijärjestöjä on yksi per vaalipiiri, joten puoluehallitus ei määrittele piirijärjestöjen toimialueita; puoluehallitus kuitenkin ilmoittaa aina erikseen mm. vaaliviranomaisille, mikä on puoluetta edustava piirijärjestö missäkin vaalipiirissä; menettely on sama kuin kunnallisjärjestöjen kohdalla ja tämän mukaan on käytännössä toimittu tähänkin asti).

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 14 §:ään.

9. Tekniset ja stilistiset muutokset

9.1 Lisätään termi ”perusyhdistys” sääntöihin ja päivitetään jäsenyhdistyksistä käytettävä terminologia sen mukaisesti

Säännöistä on puuttunut puolueessa käytetty termi ”perusyhdistys”, jolla tarkoitetaan tavallisia paikallisyhdistyksiä (niitä, jotka eivät ole ViNO:n tai Naisten paikallisyhdistyksiä), joiden toimialue on yksi tai useampi kunta tai kunnanosa. Tätä termiä tarvitaan äänivaltauudistuksen yhteydessä, mutta se olisi hyvä muutenkin lisätä sääntöihin.

Samalla on syytä päivittää jäsenyhdistyksistä käytettävä terminologia joka kohdassa vastaamaan jaottelua perusyhdistykset – kunnallisjärjestöt – liittojärjestöt – liittojärjestön paikallisyhdistykset – valtakunnalliset henkilöjäsenyhdistykset, mikä vastaa puolueen nykyistä organisaatiota.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen pykäliin 7 §, 8 § ja 10 §.

9.2 Lisätään määräykset puoluevaltuuskunnan koollekutsumisesta

Puoluevaltuuskunnan koollekutsumiselle ei ole aiemmin säädetty määräaika. Tämä olisi tarpeen lisätä sääntöihin, koska tilinpäätöksen käsittely- ja tilintarkastajien valitsemistehtävän myötä puoluevaltuuskunnasta tulee yhdistyslain tarkoittama ”yhdistyksen valtuutettujen kokous”, jonka koollekutsumisajasta on oltava määräys yhdistyksen säännöissä. Viikko lienee sopiva minimiaika, koska tätä nopeammin ei muutenkaan olisi realistista saada päätösvaltaista valtuuskunnan kokousta koolle.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 18 §:ään.

9.3 Kuvataan puoluekokouksen tehtävät samalla tapaa kuin puoluehallituksen ja -valtuuskunnan

Puoluekokouksen tehtävät on tähän asti esitetty säännöissä toisin kuin puoluehallituksen ja -valtuuskunnan. Puoluekokouksen tehtäväluettelossa on mainittu myös turhia ja itsestään selviä asioita. kuten ”hyväksytään kokouksen esityslista”. Nämä lienee hyvä siivota ja standardoida, niin että kaikkien puolue-elimien tehtävät on kuvattu samanlaisena yksinkertaisena tehtäväluettelona. Samalla joukko muita säännöissä mainittuja puoluekokousta koskevia asioita on järkevää siirtää omaksi pykäläkseen.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 19 §:ään ja 20 §:n momentteihin 1-4.

9.4 Täydennetään luottamushenkilömaksun (”puolueveron”) määrittelyä

Säännöissä todetaan tällä hetkellä, että luottamustoimiin valituilta voidaan periä kokouspalkkiosta tietyn suuruinen luottamushenkilömaksu puolueelle. Joissakin toimielimissä on kuitenkin kokouspalkkion sijasta tai ohella käytössä vuosi- tai kuukausipalkkio; myös näistä on tarkoitettu perittävän luottamushenkilömaksua, joten asia olisi hyvä täsmentää sääntöihin.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen 10 §:ään.

9.5 Standardoidaan toimielinten nimet

Puolueen säännöissä on viimeisten kahden sääntöuudistuksen (2003 ja 2006) myötä standardoitu toimielimistä käytettävät nimet: puolueella on yksiselitteisesti ”puoluekokous”, ”puoluevaltuuskunta”, ”puoluehallitus” jne. Joissain kohdissa säännöissä kuitenkin viitataan edelleen esim. vain ”hallitukseen” tai ”valtuuskuntaan”, mikä sekoittaa – varsinkin termin ”hallitus” osalta, joka viittaa toisaalla säännöissä myös maan hallitukseen. Toimielinten nimet olisikin hyvä standardoida loppuun asti, niin että kaikkialla säännöissä käytetään samaa, virallista nimeä.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesityksen pykäliin 9 §, 13 § – 19 §, 27 §, 29 §, 30 § ja 32 §.

9.6 Lisätään selventäviä väliotsikoita, jaetaan ja ryhmitellään pykälä uudestaan

Sääntöjä on pyritty selkeyttämään lisäämällä väliotsikoita, jakamalla useita asioita käsitelleitä pykälä osiin niin että kukin pykälä käsittelee vain yhtä asiaa, nimeämällä joitakin pykälä uudestaan ja ryhmittelemällä joitakin pykälä uuteen järjestykseen. Sisällöllisiä muutoksia ei tässä ole tehty.

Pykälät: muutos sisältyy sääntöesitykseen kauttaaltaan.